

מדינת ישראל
משרד מבקר המדינה
ונציב תלונות הציבור

נציבות תלונות הציבור

י' בסיון התשס"ז
27 במאי 2007

בתשובתך נא ציין
תיק מס

לכבוד
מר כץ אברהם

אדון נכבד,

הנדון: תלונתך על רשות המסים

עם סיום בירורנו בתלונתך שבנדון הננו להודיעך כדלקמן:

בתלונתך לנציבות תלונות הציבור קבלת על כך שרשות המסים (להלן – הרשות) מחייבת אותך בתשלום מס על הפרשות המעביד לקרן פנסיה בתקופת יציאתך לפנסיה מוקדמת.

בבירור התלונה ברשות נמסרו לנו הפרטים הבאים:

1. סעיף 164 לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961 (להלן – הפקודה) מטיל חיוב של ניכוי מס במקור על האחראי לתשלומה של הכנסה, לפי סעיף 52(5) לפקודה, הן בהכנסה מקצבה, מלוג או אנונה.
בתביעה שהגישה רשות הנמלים והרכבות נגד פקיד שומה חיפה (עמ"ה 235/90 בבית המשפט המחוזי בחיפה) נדונה השאלה האם תשלומי רשות הנמלים לקופת הגמל "נתיבי", עבור עובדים שפרשו פרישה מוקדמת, שנועדה להבטיח להם פנסיה מלאה בהגיעם לגיל הפרישה הרגיל, מהווה "הכנסה" כהגדרתה בסעיף 52(5) לפקודה, שבגינה חייב המעביד בניכוי מס במקור.
בתביעה נטען, כי במידה ותשלומי המעביד עבור עובדו יחויבו במס, ייווצר מצב של תשלום מס כפול – בעת ההפרשה ע"י המעסיק וכאשר תשלום הקצבה לעובד לאחר הגיעו לגיל זקנת בית המשפט המחוזי קבע כי הפרשה זו מחייבת בניכוי מס במקור.
במסגרת ערעור שהוגש לבית המשפט העליון נחתם הסכם פשרה בין רשות הנמלים לבין מס הכנסה. על פי ההסכם, רק מחצית מהפרשות רשות הנמלים (המעביד) לקופת הגמל יהיו מחויבות בניכוי מס הכנסה במקור (להלן – הסדר רשות הנמלים). מס הכנסה יישם את ההסדר לגבי כלל הנישומים שיצאו לפנסיה מוקדמת, החל משנת המס 1997.
2. בעקבות הסדר רשות הנמלים נהגה נציבות מס הכנסה להחיל את הסדר המיסוי החלקי (מיסוי מחצית מהפרשות המעביד) גם על פורשים אחרים בפרישה מוקדמת. אולם משנת 2000, בעקבות הוספת סעיף 9א לפקודת מס הכנסה הקובע כי "קצבה מוכרת", תהיה פטורה ממס, בידי מי שהגיע לגיל פרישה, ההסדר אינו מיושם לגבי פורשים חדשים. "קצבה מוכרת" כוללת סכומים שהפקיד מקבל הקצבה מגבלי שהיה זכאי לנכות אותם לפי סעיף 47 לפקודת מס הכנסה. משמעות הוראה זו היא ביטול כפל המס על תשלומי קצבה של פורשים לפנסיה מוקדמת. אולם, סעיף 9א לא הוחל על קרנות הפנסיה שהוקמו לפני ה- 1.1.1995 כמו הקופה בה אתה חבר (להלן הקופות הוותיקות). בעקבות התיקון הפסיקה רשות המסים ליישם את תנאי הסדר רשות הנמלים לגבי פורשים חדשים לפנסיה מוקדמת.

3. בנסיבות האמורות לעיל, פורשים לפנסיה מוקדמת, החברים בקופות הוותיקות, ממשיכים לשלם מס כפול על הפרשות המעסיק לקרן הפנסיה שלהם והם לא נהנים מפטור בעת ההפרשה מאחר ורשות המסים הפסיקה ליישם את הסדר רשות הנמלים, ובעת תשלום הפנסיה הם יחויבו בתשלום מס מאחר וסעיף 9א אינו חל לגביהם.
4. נציבות תלונות הציבור פנתה למנהל הרשות על מנת שישוב ויבחן האם אין מקום למציאת פתרון לפורשים לפנסיה מוקדמת, החברים בקופות הוותיקות, נוכח ביטול החסדרים המינהליים שקדמו לתיקון בחוק. אולם, רשות המסים שבה על עמדתה הקודמת הנסמכת על הוראות החוק ועל דברי ההסבר להצעת החוק בה נקבע במפורש כי היא לא תחול על החברים בקרנות הוותיקות.
5. לאחר בחינת תלונתך ועמדת רשות המסים לא מצאה נציבות תלונות הציבור מקום להסתייג מהחלטות רשות המסים בעניינך ולפיכך מסתייג הטיפול בתלונה.

בכבוד רב,

אמיר בריטנרד, עו"ד
עוזר בכיר למנהל נציבות תלונות הציבור